

Bladaaltjes zorgen voor flinke schade in pioenroos

Bij de diagnostiekservice van PPO Lisse worden dit jaar opvallend vaak pioenrozen gebracht. Uit het onderzoek blijkt dat het bladaaltje *Aphelenchoides fragariae* de oorzaak is van verdroogde knoppen. Knopverdroging door bladaaltjes kan in pioenroos veel productieverlies veroorzaken. Het is een lastig te beheersen plaag die gedurende het gehele teeltseizoen aandacht vraagt om problemen in het volgende seizoen te voorkomen.

Tekst: Frank van der Helm, PPO Bollen en Bomen Lisse,
Foto's PPO Lisse

Een aantasting van bladaaltjes in pioenroos is duidelijk te zien aan misvorming van het blad. De bladeren zijn half rond vergroeid en het weefsel ziet er misvormd uit. Van jonge scheuten kan soms het groeipunt verdrogen. Daarnaast kan bloemknopverdroging optreden. Bloemknopverdroging is duidelijk te herkennen aan zwart verrotte bloemdelen in de bloem met eromheen nog gezonde kroonbladeren. De bloemknoppen kunnen in elk stadium tussen zeer klein en bijna vol-groeid verdrogen. Soms komt de knop wel in bloei, maar is de bloem misvormd. Later in het seizoen ontstaan bruine bladplekken van afgestorven bladweefsel die begrensd worden door de nerven. Deze aantasting begint met bladaaltjes die zich vanuit de bloemknop verspreiden.

OVERWINTERING IN GROEIPUNTEN

Zonder waardplant kan het bladaaltje niet in de grond overleven. Bladaaltjes overwinteren in jonge groeipunten. In het voorjaar gaan de aaltjes met de gewasgroei mee omhoog of kruipen de aaltjes in een waterfilm op de plant omhoog. In de kop van het gewas kan het aaltje dan bloemknopverdroging veroorzaken. De verdroogde bloemknoppen zijn naast de belangrijkste schade ook de belangrijkste bron van verdere besmetting. De bladaaltjes uit de bloemknoppen verspreiden zich naar het blad en vermeerderen zich zeer sterk. Dit is te herkennen aan plekken bruin en afgestorven weefsel tussen de nerven. Bij vochtige omstandigheden bevinden de aaltjes zich buiten het blad en zijn zij het meest kwetsbaar. Soms neemt de

Vergroeid blad als gevolg van bladaaltjes

Verdroogde knop als gevolg van bladaaltjes

populatie bladaaltjes af na een mijtenbespuiting bij vochtig weer.

Nieuwe groeipunten worden in juni gevormd en kunnen vanaf dat moment geïnfecteerd worden. Bij regenval of beregening bovenover kunnen de aaltjes op de grond terecht komen en de groeipunten infecteren. Bij het afsterven van het gewas in het najaar trekken de bladaaltjes zich terug in de jonge groeipunten. Het afmaaien en afvoeren van het gewas is alléén zinvol onder droge omstandigheden. Bij afmaaien en afvoeren onder vochtige omstandigheden besmetten de aaltjes juist de jonge scheuten.

Bladaaltjes voorkomen

In 2000 is in Aalsmeer al onderzoek gedaan naar de beheersing van bladaaltjes in pioenroos. De preventieve maatregelen uit dat onderzoek zijn nog steeds van kracht:

- Start met gezond plantmateriaal, (warmwaterbehandeling; 2 uur 43,5°C of 1 uur 45°C)
- Verwijder verdroogde bloemknoppen zo snel mogelijk om verspreiding naar het blad te voorkomen.
- Maai in het najaar relatief vroeg af en verwijder de gewasresten, maar alleen bij droog weer.

Er zijn naast deze preventieve maatregelen geen toegelaten middelen voor de bestrijding van bladaaltjes. DLV en PPO hebben een aanvraag voor onderzoek naar de bestrijding van bladaaltjes in vaste planten in zomerbloemen bij het Productschap Tuinbouw ingediend.